

**ผลการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์
เรื่อง ประวัติศาสตร์อาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนบ้านปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ**

**The Effects of Teaching by Using the Historical Method on
Learning Achievement and Development of Analytical Thinking
on the Topic of ASEAN History of Mathayom Suksa 1 Students
at Banprasat School in Sisaket**

สุพัตรา คำสุข (Supattra Kamsuk)* ดร.สิริวรรณ ศรีพหล (Dr.Siriwan Sripahol)^{1**}
สมประสงค์ น่วมบุญลือ (Somprasong Nuambunlue)^{***}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ และ (2) เปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านปราสาท อำเภอยะหา จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 45 คน ที่ได้โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ และแบบทดสอบความคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (2) นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to compare the pre-learning and post-learning achievements of students taught with the historical method; and (2) to compare the development effects on analytical thinking ability of students taught with the historical method.

¹ Correspondent author: su.patt@hotmail.com

* นิสิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน (สังคมศึกษา) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

** ศาสตราจารย์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

*** รองศาสตราจารย์ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The research sample consisted of 45 Mathayom Suksa I students of Ban Prasat School, Huay Thap Than District, Si Sa Ket Province in the 2012 academic year. The employed research instruments were learning management plans using the historical method, a learning achievement test, and an analytical thinking ability test. Statistical procedure for data analysis was the t-test. Research findings were that (1) the post-learning achievement of students learning under the historical method was significantly higher than their pre-learning counterpart at the .05 level; and (2) students learning under the historical method had their post-learning analytical thinking ability development significantly higher than their pre-learning counterpart at the .05 level.

คำสำคัญ : วิธีการทางประวัติศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์

Key Words : Historical method, Learning achievement, Analytical thinking

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้ อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าว มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสำนึกพร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ [1]

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความ

สมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ [2]

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังเป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ โดยมีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล [2] ซึ่งจากหลักการดังกล่าว ทำให้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นแต่อยู่บนมาตรฐานและตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด ทำให้สถานศึกษาสามารถนำเอามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไปจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาได้ง่ายและชัดเจนมากขึ้น ทำให้หลักสูตรมีความสอดคล้องกับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น

ประวัติศาสตร์เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

โดยเป็นสาระที่ว่าด้วยเรื่องประวัติความเป็นมาของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อดีตเพื่อนำมาเป็นบทเรียนและนำไปแก้ปัญหาในอนาคตได้ นอกจากนี้ความรู้ประวัติศาสตร์ยังทำให้เรารู้จักตนเอง รู้จักสังคม รู้จักประเทศและรู้จักโลกของเรา การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ทำให้ “รู้เขา รู้เรา” เพื่อการดำเนินชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การรู้จักตนเองและเข้าใจผู้อื่นหมายถึง รู้จักขอบเขตความสามารถของตนเอง เห็นจุดอ่อนและ จุดแข็งของตนเองเพื่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ โรงเรียนบ้านปราสาทได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดทำมีรายวิชาประวัติศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติม จำนวน 1 หน่วยกิต

ประวัติศาสตร์อาเซียน เป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งในรายวิชาประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านปราสาท ซึ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้ที่กล่าวถึงภูมิหลังของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ ภูมิหลังของประเทศอินโดนีเซีย ภูมิหลังของประเทศมาเลเซีย ภูมิหลังของประเทศสิงคโปร์ ภูมิหลังของประเทศบรูไน ภูมิหลังของประเทศฟิลิปปินส์ ภูมิหลังของประเทศเวียดนาม ภูมิหลังของประเทศพม่า ภูมิหลังของประเทศลาว ภูมิหลังของประเทศกัมพูชา และภูมิหลังของประเทศไทย รวมทั้งแหล่งมรดกโลกที่อยู่ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการเรียนรู้ในเรื่องดังกล่าว จะเป็นการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปีพุทธศักราช 2558 ซึ่งประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวภูมิหลังของประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตในกรณีที่ไปทำงานยังประเทศอื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน นอกจากนี้ความรู้ดังกล่าวยังทำให้เราสามารถเข้าใจผู้ที่มาจากกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ให้สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ปราศจากความขัดแย้ง

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ 1 ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 1 โรงเรียนบ้านปราสาท อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2553 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนที่ต้องรีบแก้ไข หากปล่อยไว้เนิ่นนานอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาในระดับชาติได้

จากความสำเร็จข้างต้นทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษาวิจัยเรื่องผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่องประวัติศาสตร์อาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านปราสาทจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์สูงขึ้น เพราะการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการสอนโดยใช้วิธีการที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ มาจัดขั้นตอนการเรียนการสอน อย่างเป็นลำดับ เพื่อให้นักเรียนได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของการกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งสมมติฐาน การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความหลักฐานหรือข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือผลของการศึกษาค้นคว้า สิริวรรณ [3]

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์
2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาส ในเขตอำเภอห้วยทับทัน จำนวน 5 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 325 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสในเขตอำเภอห้วยทับทัน จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ได้โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย คือ โรงเรียนบ้านปราสาท อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2555 จำนวน 45 คน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสอน เรื่องประวัติศาสตร์ อาเซียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. ตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งวิธีการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นวิธีการที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์ มาจัดขั้นตอนการเรียนการสอนอย่างเป็นลำดับ เพื่อให้นักเรียนได้องค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของการกำหนดประเด็นปัญหา การตั้งสมมุติฐาน การรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความหลักฐานหรือข้อมูลเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปหรือผลของการศึกษาค้นคว้าสิริวรรณ [4]

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ 1 หน่วยการเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์อาเซียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 17 ชั่วโมง (เป็นเวลา 9 สัปดาห์)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2.2 แบบทดสอบความคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ดำเนินการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านปราสาท อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ที่เป็นกลุ่มทดลอง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เรื่องประวัติศาสตร์อาเซียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านปราสาท อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 17 ชั่วโมง

2. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งใช้เป็นกลุ่มทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความคิดวิเคราะห์หลังบททดสอบก่อนเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และหาคุณภาพแล้ว บันทึกคะแนนผลการทดสอบไว้เป็นคะแนนก่อนเรียนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

2.2 ทำการทดลองสอน โดยใช้เนื้อหาประวัติศาสตร์อาเซียน ได้แก่เรื่องภูมิหลังของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ และแหล่งมรดกโลกในประเทศสมาชิกอาเซียน ใช้เวลาเรื่องละ 2 ชั่วโมง

16 แผน และแผนละ 1 ชั่วโมง จำนวน 1 แผน รวมทั้งสิ้น 17 ชั่วโมง

2.3 ทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มทดลองด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังบททดสอบหลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และหาคุณภาพแล้ว บันทึกคะแนนผลการทดลองไว้เป็นคะแนนหลังเรียนเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล

2.4 นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่สอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์ข้อมูล

2.5 นำผลการทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของกลุ่มทดลองที่สอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์ผลการพัฒนาความคิดวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ 1 เรื่องประวัติศาสตร์อาเซียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง ด้วยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test แบบ Dependent)

2. เปรียบเทียบผลการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนวิชาประวัติศาสตร์ 1 เรื่องประวัติศาสตร์อาเซียน ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นกลุ่มทดลองด้วยคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติทดสอบ ค่าที (t-test แบบ Dependent)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	45	12.60	3.30	42.86**
หลังเรียน	45	33.68		

$t (\alpha = .05, df = 44) = 1.634^{**}$ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องประวัติศาสตร์อาเซียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ตารางแสดงผลการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง	n	$\bar{X}$	S.D.	t-test
ก่อนเรียน	45	12.24	3.73	28.82**
หลังเรียน	45	28.26		

$t (\alpha = .05, df = 44) = 1.634^{**}$ นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เรื่องประวัติศาสตร์อาเซียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า พัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มทดลองที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ผลการพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนของกลุ่มทดลองที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ เรื่องประวัติศาสตร์อาเซียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านปราสาท อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีการพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจาก

2.1 การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ฝึกให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ นำความรู้ที่ได้จากแหล่งเรียนรู้มาคิดวิเคราะห์และวิพากษ์หลักฐานต่าง ๆ ตามวิธีการที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ทางประวัติศาสตร์มาจัดขั้นตอนการเรียนการสอนอย่างเป็นลำดับ ตรงตามที่ สิริวรรณ [3] กล่าวไว้ในการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สังคมศึกษา หน่วยที่ 13 ว่าวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์นี้ นับว่าเป็นวิธีสอนที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง ผลจากการศึกษาจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และอาจต้องค้นคว้าความรู้ใหม่ วิธีสอนโดยใช้วิธีการทาง

ประวัติศาสตร์ จะทำให้ผู้เรียนเรียนประวัติศาสตร์อย่างเป็นระบบ และเกิดทัศนคติใหม่ว่าวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีเหตุและผลและมีคุณค่าอย่างแท้จริง ซึ่งจากการสอนประวัติศาสตร์อาเซียน พบว่า นักเรียนสามารถตั้งประเด็นปัญหาว่าประเทศสมาชิกอาเซียนมีประวัติความเป็นมาอย่างไร และมีแหล่งมรดกโลกที่น่าสนใจใดบ้างที่อยู่ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เมื่อให้นักเรียนตั้งประเด็นปัญหาที่ตนสนใจได้แล้วนักเรียนก็มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้โดยการหาหลักฐานที่เป็นตำรา เอกสารวิชาการ บทความและรูปภาพแหล่งมรดกโลกในอาเซียนมาประกอบในการวิเคราะห์หลักฐาน โดยนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์หลักฐานดังกล่าวพบว่า นักเรียนมีความพยายามในการแสวงหาความรู้โดยการรวบรวมหลักฐานและมีความพยายามในการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ทั้ง 5 ขั้นตอนมาศึกษาประวัติศาสตร์อาเซียนครบถ้วนทุกขั้นตอนเมื่อมีปัญหาในการเรียนนักเรียนสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้นักเรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้และความเข้าใจในเนื้อหาประวัติศาสตร์อาเซียนได้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำวิธีการนี้ไปแสวงหาความรู้จากการเรียนประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ได้

2.2 ครูมีการเตรียมสื่อที่ดี โดยเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับผู้เรียน เพราะวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่วัดด้วยเรื่องราวของเหตุการณ์ในอดีตที่เกิดจากพฤติกรรมที่มีผู้เขียนอย่างมีระเบียบและมีเหตุผลให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งการศึกษาประวัติศาสตร์จะต้องศึกษาจากหลักฐานเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับวาร์ด (Ward) [5] ที่ได้ให้ความหมายของประวัติศาสตร์โดยนัยแห่งความหมายของคำที่ทุกคนยอมรับก็คือการสืบสวนสอบสวน (inquiry) โดยสืบสวนสอบสวนเรื่องราวความเป็นมาในอดีตของมนุษยชาติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของอภินิหาร นิยายปรัมปราที่เล่าสืบทอดกันมาหรือเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่ผ่านมามีในอดีตทั้งนี้เพื่อการอธิบายเรื่องราวหรือปรากฏการณ์นั้น ๆ อย่างมีเหตุผล ดังนั้น

การเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์อาเซียนมีมากมาย เช่น เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังของประเทศสมาชิกอาเซียน รูปภาพแหล่งมรดกโลกในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน การศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดสไลด์ โรงเรียนบ้านปราสาท การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจากห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ (school online) โรงเรียนบ้านปราสาท การอภิปรายกลุ่มที่เกิดจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ การวิเคราะห์วิพากษ์หลักฐานทั้งภายในและภายนอก การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในอินเทอร์เน็ต จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ผ่านสื่อที่หลากหลาย ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้ดียิ่งขึ้น ครูและนักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุตรัก [6] ที่ได้ศึกษาเรื่องผลการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการพัฒนาความคิดวิเคราะห์เรื่องประวัติศาสตร์ท้องถิ่นปัตตานีในรายวิชา ส 41101 สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนทุ่งยางแดงพิทยาคม จังหวัดปัตตานี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีการพัฒนาการความคิดวิเคราะห์สูงอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพศาล [7] ที่ได้ศึกษาเรื่องผลของการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการตั้งถิ่นฐานที่มั่นคงของราชอาณาจักรไทยในรายวิชา ส 028 ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียนอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาริยา [8] ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ในการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่มีต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการสอนโดยวิธีการทางประวัติศาสตร์มีคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เยาวภา และศักดิ์สิทธิ์ [9] เรื่องพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขา สังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาชัยขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนและมีการปฏิสัมพันธ์กัน ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดการทำงานเป็นกลุ่ม การสร้างความรู้ด้วยตนเอง นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนเกิดความสุขในขณะที่เรียน

จึงกล่าวได้ว่า การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์เป็นการสอนที่นักเรียนได้ใช้ความสามารถด้านความคิดวิเคราะห์ และสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จากการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และสามารถวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของหลักฐานที่หามาได้โดยอาศัยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะในการแสวงหาความรู้ของนักเรียนส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

เอกสารอ้างอิง

1. Department of Education. Core Curriculum for Basic Education Act 2551. Department of Basic Education. Bangkok printing assembly cooperative of Thailand limited; 2008.

2. Department of Education. Indicators and Learning Core. Group learning, social studies, religion and culture under the Basic Education Core Curriculum BE 2551. Academic and educational standards. Department of Basic Education. Bangkok Printing of Agricultural Cooperatives of Thailand Ltd ; 2008.
3. Siriwan Sripahol. Learning content (1) content in the academic computing experience, learning social studies unit 12. Nonthaburi Graduate Degree in Education ; 2011. Sukhothai Thammathirat Kingdom.
4. Siriwan Sripahol. Learning content sites (2) in computing the academic experience significant learning social studies unit 13. Nonthaburi graduate. Branch of Education. Sukhothai Thammathirat Kingdom. ; 2011.
5. Ward Paul. "The Awkward Socai Science : History" In Socience in the Schools ; 1971.
6. Sudrak Keawrangab. Effets of teaching methods on the historical achievement and the development of critical thinking about the course of local history, Pattani 41101 Study of Religion and Culture. Of students at four schools Tuegyagudg learning. Pattani. Thesis. Thammathirat Sukhothai Kingdom ; 2005. Thai.
7. Paisarn Reantap. Effect of teaching methods on the historical achievement. The settlers who established the kingdom in 028 subjects of Mattayomsuksa 1 Students Kamphaeng Phet Pittayakom school. Kamphaeng Phet Province. Thesis York University Sukhothai Thammathirat Kingdom ; 2001. Thai.
8. Ariya Sirodom. Effect of using historical methods in teaching social studies. On the critical thinking of students. Junior class. Demonstration school Ministry of University Affairs. Master's thesis. Bangkok University ; 2002. Thai.
9. Yaowapa Prakongsin and Saksit Hutsadin. Reports research on behavioral learning. Students learn how to use a historical case study of graduate students. Khon Kaen University, Khon Kaen ; 2003.